

HANDBOK FÖR SKRIFTLIGT SPECIALISTARBETE

Specialistutbildning för psykologer

2022

Innehåll

Inledning	2
Innan du börjar.....	2
Disposition	3
Innehåll och omfattning.....	3
Allmänna anvisningar om strukturer och text	4
Rubriker och text.....	4
Sidnumrering	4
Citeringar i text	4
Uppsatsens innehåll.....	5
1. Titel och försättsblad	5
2. Sammanfattning	5
2.1 Innehåll.....	5
3. Introduktion	6
3.1 Innehåll.....	6
3.2 Format.....	6
3.3 Tempus	6
4. Metod	7
4.1 Generell formatering och struktur.....	7
4.2 Tempus	7
4.3 Deltagare.....	7
4.4 Procedur.....	7
4.5 Material	8
4.6 Etiska överväganden.....	8
4.7 Dataanalys	8
4.8 Extra material i bilagor	8
5. Resultat	9
5.1 Innehåll.....	9
5.2 Tempus	9
5.3 Tabeller och figurer	9
6. Diskussion	10
6.1 Innehåll.....	10
6.2 Tempus	10
7. Referenslista.....	11
7.1 Format.....	11
8. Bilagor	11
9. FoU i VGR.....	11

Inledning

Dessa riktlinjer bygger på Psykologiska Institutionens Uppsatsanvisningar 2022. Om du vill läsa mer så kan du gå in på: [Psykologiska Institutionens Uppsatsanvisningar 2022](#)

Innan du börjar

- Gå in och läs på Psykologförbundets hemsida om vad du behöver tänka på inför ditt specialarbete. [Psykologförbundet - Specialarbetet](#)
- Du ska alltid beskriva de etiska överväganden som gjorts, oavsett om etiskt godkännande finns eller om bedömts att etiskt godkännande inte krävs. [Etikprövningsmyndigheten](#)
- Innan du skriver ditt första utkast kan du skriva en disposition av uppsatsen med rubriker och underrubriker. Denna strategi kan hjälpa dig att identifiera vad du vill få fram på ett organiserat sätt. Ladda gärna ner en mall att utgå ifrån. Du hittar en nedladdningsbar mall på Lärportalen *STP Tips och råd inför skriftligt specialarbete för psykologer*
- Om du vill se exempel på vad andra har skrivit för specialarbeten och eventuellt be om att få ta del av någons uppsats så kan du gå in och söka på: [FoU i Sverige](#) eller [FoU i VGR](#). Lägg till #ssavgr för att se vad tidigare deltagare har skrivit om. Du kan även gå in på Lärportalen *STP Tips och råd inför skriftligt specialarbete för psykologer* där vi har lagt upp godkända specialarbeten.
- Du har tillgång till E-bibliotek VGR som är ett samarbete mellan sjukhusbiblioteken i hela VGR. [E-biblioteket VGR](#). Här finns stora databaser med tillgång till vetenskapliga artiklar, t ex PsychINFO och PubMed.
- Om du vill se ett exempel på ett formulär som används för granskning av specialarbeten kan du gå in här: [Formulär för granskning av specialarbeten](#)
- Gå även på in på Lärportalen och läs på *STP Tips och råd inför skriftligt specialarbete för psykologer*

Disposition

1. Titel och försättsblad
2. Sammanfattning
3. Introduktion
4. Metod
 - a) Design
 - b) Deltagare
 - c) Procedur
 - d) Material
 - e) Etiska överväganden
 - f) Analys
5. Resultat
6. Diskussion
7. Referenslista
8. Bilagor

Innehåll och omfattning

	Struktur	Innehåll	Omfattning
1	Titel och försättsblad	En snabb inblick i vad studien handlar om.	Titeln – högst 15 ord
2	Sammanfattning	Kortfattad beskrivning av studien och huvudsakliga slutsatser.	Max 200 ord
3	Introduktion	Bakgrundsinformation som behövs för att förstå arbetet.	Max 4 sidor (ca 2000 ord)
4	Metod	Detaljerad beskrivning hur arbetet genomförts.	-
5	Resultat	Analysen av dina data och de resultat som framkommit.	-
6	Diskussion	Används för att tolka data och beskriva studiens styrkor och svagheter.	Ca 3-4 sidor (ca 1500-2000 ord)
7	Referenslista	Innehåller samtliga källor som du refererar till i din text.	-
8	Bilagor	Ger ytterligare information till läsaren.	-

Allmänna anvisningar om strukturer och text

Rubriker och text

Skriv uppsatsen i Times New Roman storlek 12 pt (undantag - rubriknivåer 1 och 2). Varje nytt stycke ska ha indrag på 1,2 cm. Använd enkelt radavstånd utan ytterligare mellanrum mellan stycken. Marginalerna ska vara 2,54 cm och löpande text ska vara höger- och vänsterjusterad.

Tabell 1 - Rubriknivåer

Nivå	Format
1	Fetstil, centrerad fontstorlek 14 Inled stycket med extra indrag om 1,2 cm. Två blankrader över och en blankrad under rubriken.
2	Vänsterställd, fetstil fontstorlek 13 Inled stycket med extra indrag om 1,2 cm. Två blankrader över och en blankrad under rubriken.
3	Vänsterställd, kursiv fetstil fontstorlek 12 Inled stycket med extra indrag om 1,2 cm. En blankrad över rubriken.
4	Indragen fetstil storlek 12, avsluta med punkt. Brödtexten följer direkt efter rubriken med ett indrag på 1,2 cm.
5	Indragen kursiv fetstil storlek 12, avsluta med punkt. Brödtexten följer direkt efter rubriken med ett indrag på 1,2 cm.

Sidnumrering

- Försättsbladet ska inte numreras.
- Placera sidnumren centralt i sidfoten på varje sida av uppsatstexten. Sidan som innehåller uppsatsens titel, sammanfattning och början av inledningen numreras 1.
- Varje bilaga numreras separat och börjar med sida 1.

Citeringar i text

- Referensguide: [Referensguide för APA 7 | Karolinska Institutet Universitetsbiblioteket](#)
- VGR anställda kan hämta hem *EndNote* för referenshantering genom att kontakta VGR IT
- På de flesta sidor där man söker på artiklar kan man använda *Cite article*, markera citatet + klicka på *Cite article* så ser du korrekt citering.

Uppsatsens innehåll

1. Titel och försättsblad

Det första man möts av som läsare är titeln och därför är det också viktigt med dess innehåll och format. Gör den inte längre än 15 ord och försök att få den informativ och intresseväckande. Fontstorlek på titeln ska vara 16 punkter på både försättsbladet och på uppsatsens första textsida.

Försättsbladet ska innehålla:

- verksamhet, förvaltning och Västra Götaland samt ev. institution och universitet, FOU-enhet och/eller Utbildningsenheten för psykologer
- uppsatsens titel,
- författarens namn,
- om inom ramen för en kurs: kursbenämning, kurskod och termin (VT/HT)
- år
- handledarens namn.

2. Sammanfattning

2.1 Innehåll

Sammanfattningen ska ge övergripande information om din forskning och inte överstiga 200 ord. Skriv sammanfattningen i ett stycke. Använd Times New Roman 11 pt och gör 1,5 cm indrag på båda sidor. Syftet är att läsaren snabbt ska kunna få en överblick. Ofta är sammanfattningen en av de sista sakerna du skriver.

Den ska innehålla:

- studiens syfte/frågeställning (varför genomfördes studien)
- kort beskrivning av deltagarna
- metod (vad gjorde du för att få dina resultat)
- huvudresultat (en mening)
- implikationer/slutsatser (några korta meningar).

3. Introduktion

3.1 Innehåll

Introduktionen ska bygga upp en argumentation som motiverar syftet med din studie. Tänk på att inte göra introduktionen/inledningen för omfattande. Den bör vara max 4 sidor lång.

- Inled med att introducera uppsatsens valda ämne och varför du ville studera detta.
- Redogör för vad vi redan vet med hjälp av forskningslitteraturen inom ditt område. Analysera och tolka resultaten av tidigare studier och koppla ihop detta med din studie. På vilket sätt tillför din studie ny kunskap?
- Beskriv och definiera dina undersökningsvariabler samt hur du ska mäta dessa.
- Avsluta med att redogöra för studiens syfte, specifika frågeställningar och/eller hypoteser som du vill ge svar på samt motivera varför.

3.2 Format

Placera introduktionen/inledningen direkt efter sammanfattningen, på samma sida. Lägg in två blankrader och börja inledningen utan rubrik. Varje nytt stycke skall markeras genom ett 1,2 cm indrag. Skriv med Times New Roman 12 pt.

3.3 Tempus

Skriv introduktionen/inledningen i preteritum (t.ex. ”I dessa studier fann man...”) alternativt perfekt (”Forskare har använt olika metoder...”).

4. Metod

Efter inledningen följer metodavsnittet. Rubriken **Metod** skall skrivas enligt rubriknivå 1 (Times New Roman, 14 pkt, fetstil och centreras). Lägg in två blankrader före och en blankrad efter rubriken.

4.1 Generell formatering och struktur

Här ska du beskriva hur arbetet genomförts. Det ska skrivas utförligt men samtidigt kort och koncist. Ge läsaren tillräckligt med information för att kunna utföra studien själv. Läsaren ska även kunna göra en bedömning av resultatets trovärdighet. Om du behöver tydliggöra procedurer kan du använda dig av t.ex. flödesschema, fotografier över platser etc.

Följande rubriker bör finnas med:

- Design
- Deltagare
- Procedur
- Material
- Etiska överväganden
- Dataanalys

4.2 Tempus

Skriv metodavsnittet i preteritum då studien redan är genomförd när rapporten skrivs.

4.3 Deltagare

Här ska du ge läsaren en uppfattning om vilken grupp deltagarna representerar. Ange de demografiska egenskaper hos deltagarna som är relevanta för studien (t.ex. kön, ålder, utbildning, osv). Om du har gjort gruppjämförelser så kan du beskriva likheter och skillnader mellan grupperna här.

Undvik att ta med information som kan avslöja individers identitet. Beskriv hur många deltagare du har använt dig av och varför du valde just det antalet.

Förklara hur du har valt ut deltagarna samt vilka kriterier du har satt upp.

Beskriv även om du har exkluderat några deltagare från studien i senare analyser och vilka kriterier som användes då (t.ex. hade du kanske bestämt i ett tidigare skede att deltagare som inte klarade ett test skulle exkluderas).

4.4 Procedur

Här ska du beskriva proceduren i den empiriska studien, i detalj, från att du bjöd in deltagarna till att datainsamlingen blev klar. Ta med allt som kan ha påverkat resultatet.

4.5 Material

Om du har använt någon utrustning vid experimentella designer, psykologiska tester eller frågeformulär så bör du beskriva detta på ett sätt som ger en klar förståelse av innehållet och syftet med materialet (t.ex. delskalor i ett frågeformulär kan beskrivas med tanke på vad de förväntas mäta). Ytterligare information kan ges i bilagor eller som referenser i texten.

Intervjuer/andra kvalitativa datainsamlingsmetoder:

- beskriv detaljer om sammanhanget
- intervjuguide/observationsprotokoll
- beskriv graden av struktur i intervjuguiden och ge exempel på frågor
- information om intervjuernas längd, inspelningsmetod och transkriptionsförfarande

4.6 Etiska överväganden

Beskriv hur etiska aspekter har hanterats genom forskningsprocessen.

Om etikprövning finns ska diarienummer anges. Om det inte gjorts en etikprövning ska en motivering finnas till att det inte krävts.

Om studien var en del av ett större forskningsprojekt som krävde etikprövning bör diarienumret för godkännandet anges.

4.7 Dataanalys

Här ska du beskriva steg för steg hur du analyserar den data som du har samlat in. Beskriv tydligt val av statistisk analys eller kvalitativ analys och argumentera för varför du har valt just denna metod.

4.8 Extra material i bilagor

Syftet med bilagor är att ge läsaren extra material om man vill utforska specifika detaljer. Om du vill ha med ytterligare information till det som ges i metodavsnittet så kan de läggas till som bilagor.

Exempel på detta kan vara: frågeformulär, intervjuguides, specifik information kring kodningsprocessen, statistisk analys som är utöver vad som ska inkluderas i metodavsnittet etc.

5. Resultat

5.1 Innehåll

Strukturen i resultatavsnittet kan variera beroende på typ av analys och de frågor/hypoteser du undersöker. Det finns ingen standardiserad struktur. Du kan t.ex. välja att organisera resultaten efter dina forskningsfrågors/hypotesers ordning eller enligt vad du anser vara de viktigaste upptäckterna. Läsaren ska kunna förstå vilka analyser du genomfört, syftet med analyserna och resultaten av analyserna.

Här ska du kortfattat återge studiens syfte samt göra en kort beskrivning av analyserna. Du bör ge en grund för dina slutsatser. I varje analys ska du ge en kort tolkning av resultatet i förhållande till din fråga eller hypotes. Stämmer dina förutsägelser med resultatet eller inte?

Djupare/långa teoretiska tolkningar sparas till diskussionen.

5.2 Tempus

Skriv i preteritum t.ex. ” *Deltagarna förklarade hur...* ”.

5.3 Tabeller och figurer

Om du vill presentera data i ett format som är mer överskådligt och lättare att förstå än en löpande text så kan du använda dig av en tabell.

Var tydlig i din namngivning av rader och kolumner så att läsaren lätt kan förstå tabellens struktur. Det som finns att hitta i tabellerna ska du inte upprepa i den löpande texten.

Om du vill ge en visuell presentation av data så kan du använda dig av figurer.

Alla tabeller och figurer ska numreras och namnges (t.ex. tabell 3; figur 2) samt refereras till i texten.

6. Diskussion

6.1 Innehåll

Här ska du ge läsaren din tolkning av resultaten, undvik onödiga upprepningar av resultatdelen. Återkoppla till syftet med studien, frågeställningar, hypoteser och utvärdera dem i relation till de resultat du har fått.

Det här avsnittet ska vara ungefär 3 - 4 sidor (ca 1500 - 2000 ord).

Sammanfatta dina frågeställningar och de resultat du fått

Diskussion av resultaten, koppla ihop med studier/teorier som du hade med i inledningen.

Presentera resultatet i ett bredare perspektiv genom att ha med t.ex. hur resultaten relaterar till teori, vad tidigare forskning kommit fram till och tolkning av innebörden av dina resultat.

Alla forskningsprojekt har begränsningar och att ha med detta avsnitt visar att du har reflekterat och funderat över hur ditt arbete kan förbättras. Lyft fram de begränsningar som är viktigast och som du tror kan ha på verkat resultaten.

Ge konkreta förslag till framtida forskning, tex. förbättring av datainsamlingsmetoder, nya hypoteser.

Här beskriver du om ditt arbete kan bidra med kunskap i praktiska och kliniska sammanhang. Ger arbetet ny kunskap, nya vinklingar eller bidrar till starkare evidens för sådant som redan är känt?

6.2 Tempus

Generellt används presens t.ex. *"Dessa resultat skiljer sig från tidigare forskning"*.

När du beskriver tidigare händelser använder du preteritum t.ex. *"Deltagarna beskrev ofta sina upplevelser som positiva"*

7. Referenslista

7.1 Format

Referensavsnittet är en lista av litteratur som stödjer de påståenden som gjorts i uppsatsen. När man skriver referenser är det viktigt att ange författarens namn, publikationsår, titel, samt källa.

Det finns olika typer av referenser, alla ska presenteras i standardiserad form, se exempel i länk nedan.

Referenser skrivs med hängande indrag, där den första raden är i justerad mot vänstermarginalen. Efterföljande rader bör vara indragna med 1,2 cm. Referenslistan skall vara vänsterjusterad för att undvika långa glapp mellan ord.

Referensguide: [Referensguide för APA 7 | Karolinska Institutet Universitetsbiblioteket](#)

8. Bilagor

Placera eventuella bilagor på en ny sida direkt efter referenslistan. Börja varje bilaga med rubriknivå 1 och ordna alla bilagor i kronologisk ordning med bokstäver t.ex. Bilaga A, Bilaga B osv.

Bilagor kan användas för att ge extra information som inte passar i huvudtexten, de ska vara ett komplement t.ex. intervjuformulär, enkäter etc.

Om du lägger information som bilaga måste du referera till bilagan i texten.

Varje bilaga har egen sidnumrering som börjar med sidan 1.

9. FoU i VGR

För att uppmärksamma den psykologiska forskningen i VGR vill vi uppmuntra dig att lägga upp ditt SSA/Projektplan på [FoU i VGR](#). Det är en sida där alla som forskar i VGR kan publicera sina projektplaner/projektbeskrivningar och är tillgänglig för alla. Tagga ditt arbete med #ssavgr

Detta är inte ett krav för kursgodkännande men en stor hjälp för de som kommer efter dig.